

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Συμμόρφωση της διοίκησης σε ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις που αφορούν θέματα αδειών διαμονής

<i>Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη:</i>	<i>Ανδρέας Τάκης</i>
<i>Χειριστές:</i>	<i>Χάρης Σιμόπουλος, Γρηγόρης Τσιούκας</i>

Μάρτιος 2007

Με αφορμή συγκεκριμένη αναφορά ο Συνήγορος του Πολίτη εξέτασε το γενικότερο ζήτημα της συμμόρφωσης της διοίκησης σε τελεσίδικες ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις που αφορούν υποθέσεις ανάκλησης αδειών διαμονής αλλοδαπών, ιδίως μάλιστα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες υπάρχουν ήδη εκκρεμή αιτήματα ανανέωσης των ενδιαφερόμενων ενώπιον των αρμόδιων αρχών.

Ιδιαίτερο προβληματισμό δημιούργησε το εάν στις περιπτώσεις δικαστικής ακύρωσης της ανάκλησης μιας άδειας διαμονής, και εφόσον ήδη εκκρεμεί αίτημα ανανέωσής της, οι υπηρεσίες της αρμόδιας Περιφέρειας θα έπρεπε να προχωρήσουν στην εξέταση του εκκρεμούς αιτήματος ή εάν θα έπρεπε να αναμείνουν προηγουμένως τις ενέργειες των τυχόν άλλων εμπλεκόμενων υπηρεσιών για την ανάκληση της ανάκλησης της επίμαχης άδειας διαμονής.

Λαμβάνοντας υπόψη την πάγια νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων, και ιδίως του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. λ.χ. ΣτΕ 1016/2005), σύμφωνα με την οποία οι διοικητικές αρχές έχουν υποχρέωση όχι μόνο να θεωρούν ανίσχυρες και μη υφιστάμενες νομικώς τις διοικητικές πράξεις που ακυρώθηκαν, αλλά και να προβαίνουν με θετικές ενέργειες στην αναμόρφωση της νομικής κατάστασης που δημιουργήθηκε στο μεταξύ βάσει της πράξης που ακυρώθηκε, ο Συνήγορος του Πολίτη υποστήριξε (έγγραφο υπ' αριθμ. πρωτ. 15268/05.2.3/15-06-2006 προς ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.) ότι στις επίμαχες περιπτώσεις, και προκειμένου να εξεταστεί το τυχόν εκκρεμές αίτημα ανανέωσης της άδειας διαμονής του ενδιαφερόμενου αλλοδαπού, δεν θα έπρεπε να θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση η προηγούμενη ανάκληση της ήδη ακυρωθείσας ανακλητικής πράξης. Και τούτο διότι η υιοθέτηση αυτής της άποψης, πέραν των εγειρόμενων ζητημάτων σχετικά με τη νομική της ορθότητα, έχει ως πρακτικό αποτέλεσμα την υπέρμετρη καθυστέρηση στην επίλυση του ουσιαστικού προβλήματος των δικαιωθέντων δικαστικά αλλοδαπών, δηλαδή της τακτοποίησης της διαμονής τους στη χώρα, ιδίως όταν εμπλέκονται περισσότερες της μίας υπηρεσίες (λ.χ. Ο.Α.Ε.Δ. στις περιπτώσεις «πράσινων καρτών»).

Ενόψει των παραπάνω, ο Συνήγορος του Πολίτη, στο προαναφερόμενο έγγραφό του προς τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α., διατύπωσε τη θέση ότι στις εν λόγω περιπτώσεις η υποχρέωση συμμόρφωσης της διοίκησης στις ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις συνίσταται ουσιαστικά και κυρίως στην από μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας άμεση εξέταση και διεκπεραίωση των εκκρεμών αιτημάτων ανανέωσης των αδειών διαμονής των ενδιαφερόμενων. Περαιτέρω, και σε κάθε περίπτωση, υποστήριξε ότι θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη η αποσαφήνιση της θέσης του Υπουργείου ως προς το επίμαχο ζήτημα, ώστε να είναι γνωστό στις υπηρεσίες των Περιφερειών ποιος είναι, κατά την άποψη των κεντρικών υπηρεσιών, ο ενδεδειγμένος τρόπος χειρισμού αυτών των υποθέσεων.

Σε συνέχεια αυτών το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. κοινοποίησε στην Αρχή το υπ' αριθμ. πρωτ. Φ.205473/11185/06 έγγραφό του, με το οποίο πράγματι αποσαφηνίζεται η διαδικασία και το περιεχόμενο της συμμόρφωσης της διοίκησης σε τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις που αφορούν θέματα αδειών διαμονής, ιδίως στις περιπτώσεις ακύρωσης ανακλητικών αποφάσεων του Ο.Α.Ε.Δ. για χορηγηθείσες στο παρελθόν πράσινες κάρτες. Ειδικότερα, αποσαφηνίζεται ότι, σε πρώτη φάση, *«Η εκδούσα αρχή της ανακλητικής, στη δεδομένη περίπτωση ο ΟΑΕΔ, θα πρέπει να προβεί σε ανάκληση της ανακλητικής απόφασης και να επαναχορηγήσει την ανακληθείσα άδεια διαμονής με χρονική διάρκεια το χρονικό διάστημα*

που θα διαρκούσε η αρχικά ανακληθείσα πράσινη κάρτα. [...]», ενώ, στη συνέχεια, θα πρέπει να δίνεται στον αλλοδαπό η δυνατότητα για την περαιτέρω ανανέωση της άδειας διαμονής του.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έκρινε ως θετικό το γεγονός της αποσαφήνισης της σχετικής θέσης του Υπουργείου. Ωστόσο, με το υπ` αριθμ. πρωτ.15268/05.2.4/09-02-2007 έγγραφό του επανέλαβε ότι, κατά την άποψή του, η προτεινόμενη από το Υπουργείο διαδικασία οδηγεί σε σημαντικές καθυστερήσεις όσον αφορά την εξέταση των ουσιαστικών αιτημάτων των ενδιαφερόμενων για την ανανέωση των αδειών διαμονής τους. Επισήμανε εκ νέου την πάγια νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων σχετικά με το περιεχόμενο και τις έννομες συνέπειες των ακυρωτικών αποφάσεων, ενώ υποστήριξε και πάλι ότι στις επίμαχες περιπτώσεις συμμόρφωση της διοίκησης πρέπει να σημαίνει την από μέρους της αρμόδιας υπηρεσίας άμεση εξέταση και διεκπεραίωση των εκκρεμών αιτημάτων ανανέωσης των αδειών διαμονής των ενδιαφερόμενων χωρίς να απαιτείται η προηγούμενη ανάκληση μιας ήδη ακυρωθείσας διοικητικής πράξης.